

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

Številka: 720-01-9/2019/7   EPA 906-VIII
Ljubljana, 4. 2. 2020

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 – ZFDO-F in 81/18 – odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), sprejela naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika (SPZ-B), druga obravnava, EPA 906-VIII

Komisija za državno ureditev (v nadaljevanju: komisija) je na 34. redni seji 15. 1. 2020 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Stvarnopravnega zakonika (SPZ-B), druga obravnava, EPA 906-VIII (v nadaljevanju: predlog zakonika), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru Republike Slovenije predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona **podpira**.

* * *

Predstavnica predlagatelja je v uvodu poudarila, da je Stvarnopravni zakonik klasičen civilni zakonik, ki je kot dokument zelo stabilen, saj je bil doslej noveliran samo enkrat. Tudi v okviru obsežnega usklajevanja za tokratne spremembe zakonika je pravna stroka izrazila stališče, da je zakonik večinoma dober in v praksi omogoča razvoj stvarnega prava. Kljub temu so se v letih uporabe zakonika pokazale nekatere pomanjkljivosti in možnosti za njegovo izboljšanje. Ministrstvo za pravosodje (MP) je zato pristopilo k noveliranju zakonika zadržano, premišljeno in preudarno. Predlagajo le spremembe tistih institutov, ki v resnici potrebujejo popravke oziroma nadgradnje. Predlogi sprememb so nastali na odziv iz prakse in če se je pokazalo, da v praksi brez sprememb zakonika ni mogoča prilagoditev institutov.

Tako se v 1. členu spreminja opredelitev glede živali, da niso stvari, kot je zapisano v obstoječem zakoniku, ampak da so živa bitja. Predstavnica predlagatelja je opozorila, da je bilo v prvotnem predlogu zakonika zapisano, da so živali čuteča živa bitja, vendar je bila na seji Vlade beseda »čuteča« iz predloga zakonika brisana. Glede na vloženi amandma poslanskih skupin LMŠ, SD, SAB, DeSUS in Levice je predlagano, da se prvotna definicija – »živali so čuteča živa bitja in njihovo zaščito urejajo posebni zakoni« ponovno vrne v predlog zakonika. Po mnenju MP je ta opredelitev potrebna zato, da bi bile živali kot čuteča živa bitja deležne posebnega pravnega varstva in zaščite tudi na civilnem področju in bi bila to neke vrste programska vrednotna

norma, ki bo zahtevala razmislek o tem, kako na specifičnih področjih urejati reševanje različnih upravičenj in pri tem upoštevati novo definicijo živali v zakoniku. Razmisliti bo treba, kako prilagodili izvrševanje lastninskih upravičenj lastnikov živali z upoštevanjem nove definicije.

Ena večjih sprememb, ki jih prinaša predlog zakonika, je nadgradnja etažne lastnine in etažni lastnini podobnih položajev. Prenovljen je tudi sistem registra neposestnih zastavnih pravic in zarubljenih premičnin. Za lokalne skupnosti so posebej pomembne oziroma zanimive spremembe nepravih stvarnih služnosti v javno korist in stavbne pravice, kjer se na obeh področjih umika dosedanja časovna omejitev teh. Predlog zakonika prinaša možnost, da se v primeru izvrševanja služnosti v javno korist ta lahko ustanovi tudi za obdobje, daljše kot do zdaj predpisanih 30 let, lahko se ustanovi celo za nedoločen čas. Podobno spremembo prinaša predlog zakonika tudi pri stavbni pravici, odpravlja se določba Stvarnopravnega zakonika, ki je to pravico omejeval na 99 let. Ob koncu je predstavnica predlagatelja poudarila, da je bil predlog zakonika poslan velikemu številu deležnikov in je bil z vsemi usklajen.

* * *

Komisija je predlog zakonika podprla in poudarila, da se strinja s predlaganimi dopolnitvami. Prav tako se strinja s predlaganim amandmajem poslanskih skupin, ki definicijo živali kot čutečih živih bitij vračajo v predlog zakonika. Predlagateljem je bilo sicer postavljeno vprašanje, na katere živalske vrste oziroma širše skupine živali se bo definicija nanašala, bila so tudi vprašanja, zakaj je treba novo definicijo zapisati v Stvarnopravni zakonik in ali tega področja ne urejamo v drugih zakonih npr. v Zakonu o zaščiti živali.

Predlagatelji so v odgovoru pojasnili, da je vprašanje glede definicije živali pomembno družbeno vprašanje. Ali spremenjena dikcija sodi v Stvarnopravni zakonik, je vprašanje, ki se je že nekajkrat odprlo in so o tem tekle razprave. Na prvi pogled se morda zdi, da ne sodi vanj, čeprav obstaja nekaj civilnopravnih razmerij, ki se nanašajo na izvrševanje lastniških upravičenj, ta pa se urejajo v Stvarnopravnem zakoniku. Po mnenju MP gre za programsko normo, ki se jih v zakonodaji načeloma izogibamo, vendar v tem primeru ta norma s stališča civilno pravnih razmerij ni nepomembna, zato menijo, da jo je treba zapisati v Stvarnopravni zakonik. Na ta način bomo v družbi naredili tudi premik zavesti, o katerem v državi vlada širok družbeni konsenz, da so živali čuteča živa bitja. Predlagateljica se je strinjala, da je realno vprašanje, za katere skupine živali bo definicija veljala in bo za seboj potegnila tudi spremembe druge zakonodaje, vendar teh podrobnosti Stvarnopravni zakonik ne more urejati. V primeru vnosa nove definicije v predlog zakonika gre za programsko normo, ki bo zakonodajalcu dala vrednostno navodilo, kako naj tudi na drugih specifičnih področjih ureja pravice in dobrobit živali. Posledice normative programske ureditve takšne spremenjene definicije bo treba urediti v področni zakonodaji, primarno gre za Zakon o zaščiti živali, ki je v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP). Predlagateljica je povedala, da z MKGP glede tega vprašanja sodelujejo in se z njimi usklajujejo, da se tudi v področnem zakonu to ustrezno uredi in se vanj vnese določba, da so živali čuteča živa bitja in se opredeli meje posebne zaščite, ali bo veljala le za vretenčarje in druga vprašanja. Zakon o zaščiti živali je v postopku spreminjanja, predvsem zaradi implementacije

evropskih predpisov, in ker v predlogu sprememb Zakona o zaščiti živali na področju definicije ni bilo vnešenih sprememb, potekajo pogovori na relaciji obeh ministrstev. Glede na tvorno sodelovanje MP pričakuje, da bo tudi MKGP te spremembe vneslo v predlog svojih sprememb zakonodaje. Predlagatelji so še opozorili, da tudi Lizbonska pogodba EU definira živali kot čuteča živa bitja in nekatere države članice EU (Francija, Portugalska) so v svojih civilnih zakonikih in zakonih, ki urejajo ravnanje z živalmi, že opredelile živali na takšen način. Opredelitev, da so živali živa čuteča bitja je treba gledati širše, izraz »čuteča« ni samo v smislu občutenja bolečine, ampak tudi v zaznavanju okolja in sebe, je pa seveda čutenje različno glede na vrsto. Pri iskanju opredelitev za uporabo v Stvarnopravnem zakoniku so se na MP naslonili na primerjalno pravne zglede iz tujine in apelirali na MKGP, da se definiciji v predlogu zakonika in v spremembah Zakona o zaščiti živali uskladi, temu pa mora nato slediti izvedbena zakonodaja.

Na seji komisije je bilo postavljeno še vprašanje glede problematike iskanja soglasij lastnikov v primeru vgradnje dvigal v večstanovanjskih objektih, kar je v zadnjem času postalo problem. Komisijo je zanimalo, ali predvidene spremembe etažne lastnine v predlogu zakonika prinašajo rešitve tudi za takšne težave. Iz predloga sprememb je mogoče razumeti, da bo omogočeno, da soglasje 75 % stanovalcev oziroma etažnih lastnikov zadostuje, da lahko pričnejo npr. z vgradnjo dvigala. Predlagatelj je opozoril, da je predlog olajšanja za investicije glede soglasja lastnikov že implementiran v predlogu Stanovanjskega zakona. Bi se pa lahko, če določbe ne bi bilo v Stanovanjskem zakonu, uporabila tudi ta določba iz Stvarnopravnega zakonika, saj v primeru, ko obstaja 75 % soglasje solastnikov, sodišče lahko odloči o poslu, čeprav ni zahtevanega soglasja. Predvidene določbe v predlogu zakonika so prvenstveno predvidene za reševanje težav z nepremičninami in zemljišči, kjer je veliko solastnikov (npr. Primorska) in so težave pri dogovoru o upravljanju z lastnino. Velika težava so tudi neznani, izseljeni ali umrli lastniki, kar onemogoča učinkovito upravljanje z lastnino. Tukaj je nastavek, da se v primeru 75 % strinjanja solastnikov posle izredne uprave lahko izvede ali pa se jim omogoči prodaja takšnih zemljišč, če to odobri sodišče. Doslej je bila edina možnost urejanja teh lastninskih razmerij prek civilnih delitev solastnine v sodnih postopkih, ki pa so običajno dolgotrajni.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Rajko Fajt.

Predsednik
Rajko Fajt, l.r.